

Nr 390.

Godkänd av första kammaren den 14 juni 1940.

Godkänd av andra kammaren den 14 juni 1940.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 206.)

T I L L K O N U N G E N .

I anslutning till sina i årets statsverksproposition gjorda framställningar dels under femte huvudtiteln, punkterna 21—23, dels ock under kapitalbudgeten, bilaga 4, punkterna 3, 4, 6 och 7, har Kungl. Maj:t i propositionen nr 237, under åberopande av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över socialärenden den 26 april 1940, föreslagit riksdagen att

dels godkänna av föredragande departementschefen förordade ändrade grunder för bidrag till främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer och för låneverksamheten för samma ändamål,

dels godkänna av departementschefen förordade ändrade grunder för bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden,

dels godkänna av departementschefen förordade ändrade grunder för tertiärlån till viss bostadsbyggnadsverksamhet,

dels ock för budgetåret 1940/41 anvisa

a) under femte huvudtiteln

1) till Främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer ett förslagsanslag av 2,400,000 kronor;

2) till Bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden ett reservationsanslag av 3,250,000 kronor;

3) till Bidrag till inrättande av pensionärshem ett reservationsanslag av 500,000 kronor;

b) såsom kapitalinvestering i Statens utlåningsfonder

1) till Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer ett reservationsanslag av 20,000,000 kronor;

2) till Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden ett reservationsanslag av 3,000,000 kronor;

c) såsom kapitalinvestering i Fonden för låneunderstöd

1) till Tertiärlån till viss bostadsbyggnadsverksamhet ett reservationsanslag av 10,000,000 kronor;

2) till Lån för bostadsförbättringsverksamhet ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande proposition har riksdagen till behandling förehåft

dels motionen I: 51, vari hemställts, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla att lämpliga åtgärder vidtagas för att kredit i lämplig utsträckning skulle kunna ställas till byggnadsindustriens förfogande för att förhindra en svårartad kris på detta betydelsefulla produktionsområde samt för att förebygga en svårartad arbetslöshet,

dels ock motionen I: 197, vari hemställts, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om åtgärder avseende det stöd åt byggandet av bostäder, som med hänsyn till i motionen angivna omständigheter vore erforderliga.

De av departementschefen förordade ändrade grunderna för bidrag till främjande av bostadsförsörjningen för mindre bemedlade, barnrika familjer samt för låneverksamheten för samma ändamål finner sig riksdagen böra godkänna. Detsamma gäller de föreslagna ändringarna i grunderna för bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden. Kungl. Maj:ts beräkning av anslagsbehovet för nu nämnda ändamål ävensom för statsbidrag till inrättande av pensionärshem har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Kungl. Maj:ts förslag angående tertiärlånen bygger på uppfattningen, att en synnerligen stark minskning av den enskilda byggnadsverksamheten kommer att inträda under nästa budgetår, till följd varav man sannolikt har att, bland annat, räkna med en stigande arbetslöshet inom byggnadsbranschen. Riksdagen kan i huvudsak ansluta sig till denna uppfattning, men vill samtidigt med hänsyn till ovissheten beträffande den allmänna politiska och ekonomiska utvecklingen understryka departementschefens uttalande, att åtgärderna för bostadsbyggandets befrämjande böra betraktas som en beredskap, vars anlitande göres beroende av situationens krav. I likhet med departementschefen förutsätter riksdagen jämväl, att de föreslagna åtgärderna icke få förhindra överflyttningen av arbetskraft från byggnadsverksamheten till arbetsområden, som äro aktuellt mera angelägna. Från dessa utgångspunkter har riksdagen intet att erinra emot de föreslagna modifieringarna i reglerna för tertiärlånegivningen, liksom ej heller mot det för denna låneverksamhet äskade anslagsbeloppet.

I motionerna I: 51 och II: 197 har uppmärksamheten särskilt riktats på de svårigheter, vari den nu pågående bostadsproduktionen försatts genom rådande knapphet å kapitalmarknaden, samt åtgärder påkallats för att underlätta kreditmöjligheterna för bostadsproducenterna. Riksdagen finner de

i motionerna framförda synpunkterna värda allt beaktande. Riksdagen vill för sin del särskilt betona, att det uppkomna krisläget för åtskilliga byggnadsföretagare framkallat en ekonomisk situation, som de med nuvarande lånemöjligheter icke kunna behärska och som utan ingripande från det allmännas sida kan befaras leda till svåra konsekvenser för såväl de till dessa företag knutna leverantörerna som för arbetarna. Enligt riksdagens uppfattning måste det anses önskvärt, att möjligheter beredas att i särskilda fall, då så oundgängligen erfordras, ordna toppkrediterna beträffande byggnader, som uppförts under det senaste året och för vilkas finansiering den inträdda krisen föranlett svårigheter. Riksdagen har därför beslutat, att Kungl. Maj:t medgives befogenhet att för sistnämnda ändamål från ifrågasvarande anslag lämna tertiärlån efter prövning av omständigheterna i varje särskilt fall.

Under återopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen dels godkänt av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 26 april 1940 förordade ändrade grunder för bidrag till främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer och för låneverksamheten för samma ändamål,

dels godkänt av departementschefen förordade ändrade grunder för bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden,

dels godkänt av departementschefen förordade ändrade grunder för tertiärlån till viss bostadsbyggnadsverksamhet,

dels för budgetåret 1940/41 under femte huvudtiteln anvisat

1) till *Främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer* ett förslagsanslag av 2,400,000 kronor,

2) till *Bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden* ett reservationsanslag av 3,250,000 kronor,

3) till *Bidrag till inrättande av pensionärshem* ett reservationsanslag av 500,000 kronor,

dels för budgetåret 1940/41 såsom kapitalinvestering i Statens utlåningsfonder anvisat

1) till *Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer* ett reservationsanslag av 20,000,000 kronor,

2) till *Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden* ett reservationsanslag av 3,000,000 kronor,

dels ock för budgetåret 1940/41 såsom kapitalinvestering i Fonden för låneunderstöd anvisat

1) till *Tertiärlån till viss bostadsbyggnadsverksamhet* ett reservationsanslag av 10,000,000 kronor,

2) till *Lån för bostadsförbättringsverksamhet* ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor.

Stockholm den 14 juni 1940.

Med undersåtlig vördnad